Woensdag 24 Juli 1946 DAGBLAD 63ste Jaargang No. 4868

AMIGOE DI CURAÇAO

Dit dagblad verschijnt dagelijks, behalve 's Zondags; abonnementsprijs Bonaire en Curaçao 2 gld.; Aruba 2,50 gld.; Bovenwinden, Suriname 2,50 gld.; en het buitenland 3 gld.

Hoofdredacteur: Dr. Joh. Hartog Telef. 1858. Postbus 80, Willemstad. Redactie-adres Conscientiesteeg 27.

Uitgeefster en Administratie: Paulus-drukkerij, Consciëntiesteeg 29, telefoon 1550; Postbus 80, Willemstad N.W.I. Voor Aruba: J. E. Croes. Postbus 14, Oranjestad; tel. 38.

De Malino-conferentie adviseert tot Verenigde Staten van Indonesie.

Palestijnse quaestie op agenda Verenigde Naties

Nieuwe spelling met het nieuwe cursusjaar ?

INDONESIË'S NIEUWE STRUCTUUR.

Samengebracht wat dreigde te versnipperen.

Van de conferentie van Malino wordt gemeld dat met algemene stemmen vier resoluties werden aangenomen welke in grote trekken de openingsrede van Dr. H. J. van Mook, waarin deze enkele principes onderlijnde, beamen.

De eerste resolutie zegt dat ten einde tot een federatieve structuur van Nederlands Indië te komen, een federatie is gevormd moet worden, die geheel Indonesië omvat en die zal heten de Verenigde Staten van Indonesië.

De tweede resolutie zegt dat deze federatie bestaat uit vier delen, nl. Java, Sumatra, Borneo, en de Grote Oost. Wat de kleine Soenda Eilanden betreft, de eilanden Banka en Billiton en de Riouw Archipel deze zullen ingedeeld worden bij een der vier delen.

De derde resolutie luidt: er zal zo spoedig mogelijk een tweede conferentie worden belegd ten einde over te gaan tot de uitvoering van deze voorstellen.

De vierde resolutie bepaalt dat op de conferentie van Malino [illegible] den aangewezen zullen worden tot voorbereiding van de vertegenwoordiging in de Grote Oost van de eilanden Banka en Billiton en de Riouw Archipel.

De conferentie van Malino heeft al zeer in het licht gesteld de oprechtheid van de Nederlandse bedoelingen. Dr. van Mook heeft hier zeker niet het principe: „Verdeel en Heers" toegepast, maar hij heeft samengebracht wat door een provinciale geest dreigde te versnipperen. Tegenover de verdeeldheid is de indeling van Indonesië in vier delen gesteld. De mogelijkheid wordt overwogen de vier genoemde resoluties door een afvaardiging aan de Nederlandse Regering te laten overhandigen en deze afvaardiging zou dan binnenkort per Skymaster vertrekken.

REEDS IN SEPTEMBER NIEUWE SPELLING?

Naar wij vernemen ligt het in de bedoeling van den Minister van Onderwijs, K. en W., om, indien het wetsontwerp betreffende de nieuwe spelling, dat thans bij de Tweede Kamer is, tijdig tot wet kan worden verheven, deze spelling reeds met ingang van de nieuwe cursussen in September a.s. te doen invoeren op de openbare scholen en de gesubsidieerde bijzondere scholen, benevens op alle rijksinstellingen.

DE TOESTAND IN BOLIVIA.

De toestand is thans kalm in Bolivia. Op de tweede dag na de geslaagde omwenteling is de hoofdstad druk bezig zich te herstellen van de schok. 50% Van de banken en 40% van de winkels en fabrieken zijn al weer open en aan het werk. Het personeel van de telefoondienst en de electriciteitsbedrijven zijn druk bezig om honderden losse draden te herstellen. De busdiensten worden hervat in de namiddag.

De politie wordt gereorganiseerd en in het leger vinden allen veranderingen in het commando plaats. Het volk speurt koortsachtig naar de leiders van de Movimiento Nacionalista en heeft verschillende minder belangrijke autoriteiten gevat; deze werden onmiddellijk opgesloten.

De laatste schoten werden in de ochtend gehoord toen een student werd gedood, terwijl hij op straat patrouilleerde. In verschillende steden van het land keert de rust weer in (La Paz, (AP)

EEN DER EERSTE TAKEN.

Een Franse woordvoerder zeide, dat een der eerste taken van de vredesconferentie welke Maandag begint, zal zijn om te beslissen of Italië en de andere satellieten van de As vertegenwoordigd zullen zijn. Hij zeide, dat de rechtsbevoegdheid van de conferentie ook toepasselijk is op landen die geen leden waren van de vijandelijke coalitie. Men zal beslissen of Albanië, Egypte en andere landen zullen kunnen spreken over de verdragen.

De conferentie zal worden geopend met een toespraak door Bidault. De eerste dag zal zijn gewijd aan technische bizonderheden zoals de vraag of het voorzitterschap om beurten zal worden bekleed door de Grote Vijf of zelfs door de 21 vertegenwoordigde landen. Dan moeten nog verscheidene commissies worden benoemd (Parijs, (AP) 23.7).

DE VERKIEZINGEN IN TURKIJE.

Volgens niet-officiële uitslagen van de verkiezingen van Zondag heeft Celar Bayars nieuwe Democratische Partij 66 zetels gewonnen in Turkije's nationale vergadering. De onafhankelijken wonnen [illegible] figuren onder de nieuwgekozenen zijn Bayar zelf en Fevzi Chacmak, gewezen Chef Staf van het leger, die als onafhankelijk candidaat aan de verkiezingen meedeed.

De officiële Volkspartij, welke voor het eerst oppositie had bij de verkiezingen, behoudt 395 zetels. De Democraten behaalden het grootste succes in Istanbul, waar zij 18 van de 23 beschikbare zetels wonnen (Istanbul, (AP) 24.7).

OP DE AGENDA.

De ingewikkelde Palestijnse quaestie zal aarschijnlijk worden geplaatst op de toch al bezette agenda voor de Algemene Vergadering der Verenigde Naties, welke op 23 September bijeenkomt (New York, (AP) 24.7).

EDEN OVER DE BOMAANSLAG IN JERUSALEM.

Attlee deelde aan het Lagerhuis mede, dat er 93 doden of vermisten zijn als gevolg van de bomaanslag in het King David Hotel op Maandag jl.

Volgens Attlee zijn de laatste cijfers van „deze waanzinnige terreurdaad" 41 doden, 52 vermisten en 53 gewonden. „Van alle vergrijpen in Palestina — vele en verschrikkelijke gedurende de laatste maanden — is dit wel het ergste", aldus zeide hij.

Attlee zeide dat volgens de beschikbare gegevens de daders Joden zijn.

„Zoals dit Huis weet is Zijner Majesteits regering op het ogenblik in overleg met de regering der Verenigde Staten teneinde te komen tot voorstellen voor een rechtvaardige regeling van het Palestijnse vraagstuk welke zowel aan de vertegenwoordigers van Arabieren en Joden zullen worden voorgelegd. Zijne Majesteits regering heeft verklaard en verklaart opnieuw, dat zij niet zal worden afgeleid door gewelddaden bij het zoeken naar een rechtvaardige en uiteindelijke oplossing van dit vraagstuk".

Eden, die namens de oppositie sprak, vroeg om Attlee de verzekering dat de regering van plan is elke maatregel te nemen welke in haar vermogen ligt en de plaatselijke autoriteiten machtiging zal geven elke sanctie te nemen welke zij nodig achten om een herhaling van dergelijke incidenten te voorkomen.

Attlee antwoordde: „Zeker. Gij zult beseffen dat ik wacht op een volledig rapport van den Hogen Commissaris".

De leider van de meerderheid Herbert Morrison maakte later bekend, dat de regering bereid is te debatteren over haar Palestijnse politiek in de loop van de volgende week — vermoedelijk Woensdag of Donderdag (Londen, (AP) 23.7).

CABINETSBIJEENKOMST.

Attlee heeft een speciale cabinetsvergadering bijeengeroepen, welke werd bijgewoond door de hoofden der strijdkrachten, teneinde de vernieling van het hoofdkwartier van het Britse bestuur in Palestina en de zware verliezen die daarbij geleden werden te bespreken (Londen, (AP) 23.7).

ROUW.

De stillegging van het werk van 15 uur tot de avond werd bevolen door de Joodse gemeenteraad van Jerusalem als teken van rouw voor de slachtoffers der bomontploffing. Verschillende der slachtoffers zouden worden begraven tijdens de sluiting der bedrijven (Jerusalem, (AP) 23.7).

DE GRENS WORDT NIET GEOPEND

Een woordvoerder van het [illegible] Zaken zeide, dat Spanje het Franse voorstel voor de heropening van de grens teneinde een beperkt aantal Fransen en Spanjaarden door te laten, afgewezen heeft.

De grens werd gesloten op Frans initiatief sedert 1 Maart met uitzondering van de maand April. Door de sluiting wordt alle handel gefnuikt en bovendien is het verboden aan alle Fransen en Spanjaarden behalve diplomaten om de grens over te steken. De woordvoerder zeide, dat de Fransen de vorige week voorstelden dat beide landen een beperkt aantal visa zouden uitgeven, doch Madrid drong aan op een gelijke behandeling voor alle onderdanen (Madrid, (AP) 23.7).

BARUCH PRIJST HET BRAZILIAANSE VOLK.

Bernard Baruch de Noordamerikaanse vertegenwoordiger in de Commissie voor de Atomaire Energie der Verenigde Naties, prees het Braziliaanse volk en marine en zeide, dat het verheugend is dat de Verenigde Staten zulk een hechte bondgenoot als Brazilië hebben.

Sprekende op een ontvangst welke te zijner eer gehouden werd aan boord van het Braziliaanse opleidingsschip „Almirante Saldanha", zeide Baruch bij de inspectie van de officieren en bemanning: „Terwijl ik kijk naar deze jonge marine-mannen denk ik eraan hoe mooi het is voor de Verenigde Staten zulk een hechte Zuidelijke bondgenoot als Brazilië te hebben. Ik ben er zeker van dat wanneer zich moeilijkheden mochten voordoen, wij in Brazilië een groten bondgenoot zullen hebben zoals dat land in ons helft." (New York, (AP) 23.7).

BETANCOURT LEGT EEN KRANS.

President Romulo Betancourt van Venezuela heeft tijdens een eenvoudige plechtigheid van drie minuten een krans in de kleuren van de Venezolaanse vlag gelegd bij het onafhankelijkheidsmonument in Mexico-stad terwijl een band de volksliederen speelde, de trompetten schalden en de trommen roffelden (Mexicostad, (AP) 23.7).

TITO WIJKT NIET

Tito heeft bekend gemaakt, dat Joegoslavië zal strijden op de vredesconferentie om de lijn te herzien, welke door de Ministers van Buitenlandse Zaken te Parijs getrokken werd voor de regeling van het vraagstuk van Triëst. Ook zeide Tito: „Molotov vocht voor onze rechtvaardige zaak, zo goed hij kon, doch hij moest wijken teneinde te beletten dat de conferentie zou spaak lopen" (Beograd, (AP) 23.7).

157-JARIGE GESTORVEN.

Zekere Halil Aga, die beweerde 157 jaar oud te zijn, is onlangs gestorven in Anatolië, Turkije.

MANUSCRIPTEN VAN MONTE CASSINO VERBRAND.

Zeer kostbare manuscripten, die het bombardement op de abdij van Monte Cassino overleefd hadden, werden vandaag een prooi van de vlammen in een opslagplaats in Rome, aldus AP.

EEN BREUK IN VOORKOMEN.

Een breuk in Bidaults coalitieregering werd voorkomen toen het cabinet na een vergadering van vijf uren overeenkwam om de salarissen der Franse arbeiders over de gehele linie te verhogen (Parijs, (AP) 24.7).

IN PARAGUAY.

Een hoge diplomatieke autoriteit te Washington, die in nauw contact staat met kringen in Zuid-Amerika, zeide, dat President Higinio Morinigo van Paraguay klaarblijkelijk zijn politieke kracht zal versterken als gevolg van het aftreden van het cabinet. Morinigo zal thans de gelegenheid hebben om leden van andere partijen in het cabinet op te nemen. [illegible] kan eerder worden toegeschreven aan de politieke ontwikkelingen in Asunción dan aan de recente Boliviaanse revolutie. Over het algemeen zijn de waarnemers van mening, dat Morinigo reeds enige tijd pogingen doet om zijn regering op meer democratische leest te schoeien. Spoedig zullen verkiezingen gehouden worden, naar bekend gemaakt werd (Washington, (AP) 24.7).

COMMUNISTISCHE UITVAL.

Het Centrale Nieuwsagentschap van China maakte bekend, dat de Chinese Communisten een uitval hebben gedaan over de rivier de Jangtse in een poging om de vlootbasis van Kiangyin, halverwege tussen Nanking en Sjanghai, te overrompelen. De aanval werd afgeslagen. Dit is de eerste maal, dat het regeringsagentschap toegeeft, dat de Communisten de Jangtse hebben overgestoken van hun krachtige stellingen benoorden de rivier uit (Nanking, (AP) 24.7).

GELD IN HONGARIJE WAARDELOOS.

Grootste inflatie in wereldgeschiedenis.

Hongarije beleeft de laatste tijd de grootste inflatie, welke ooit in de wereldgeschiedenis is voorgekomen. De Hongaren weigeren hun eigen valuta te accepteren en zijn geheel aangewezen op ruil, zwarte markt en solide, buitenlandse valuta.

Op basis van de laatste betrouwbare berichten uit Boedapest is één dollar gelijk aan één quadrillioen pengö. (1.000.000.000.000.000.000.000.000).

In de laatste drie maanden heeft de regering geen nieuwe bankbiljetten laten drukken maar voortdurend nullen toegevoegd, om de ongecontroleerde prijsstijging het hoofd te bieden. De hoop is thans gevestigd op de nieuwe valuta, de gulden, welke volgens plannen, op 1 Augutus a.s. zal worden ingevoerd.

Het nieuwe geld is gebaseerd op verwachtingen in zake een grote oogst en de hoop dat het Hongaarse goud, dat momenteel in Amerikaans bezit is, zal terugkeren. Voorlopig zal de regering echter voortgaan met het drukken van biljetten met 24 nullen. Zodoende zal Hongarije tot de uitgifte van het nieuwe geld zonder valuta zitten. De mogelijkheid bestaat ook nog, dat de Sovjet-autoriteiten een groot deel van de oogst zullen opeisen, als herstelbetaling, terwijl de Amerikanen niet de teruggave van het goud, daar de Russen naar verwacht wordt, de Hongaarse goudvoorraad zullen beschouwen als directe herstelbetalingen.

De inflatie is zo verbijsterend, dat zelfs de Amerikaanse dollar bij handelstransacties lager gewaardeerd wordt.

Goud is het geliefde ruilobject, maar op de tweede plaats komt de ruil van huisraad en kleren tegen levensmiddelen.

(Trouw).

WAT DE MARINE WENST.

Ter gelegenheid van een persbezoek aan het vliegkampschip „Karel Doorman" hebben hoge marine-officieren mededeling gedaan van het vlootplan der Nederlandse Marine. Dit omvat in totaal 8 kruisers, 4 vliegkampschepen, 36 torpedobootjagers, 3 reparatie-voorraadschepen en 3 snelle tankers.

het nieuws van vandaag

Op de Malino-conferentie waaraan Van Mook en Indonesische vertegenwoordigers deelnemen, heeft men besloten te adviseren tot de vorming van een Verenigde Staten van Indonesië. Verschillende resoluties werden aangenomen, doch het bericht is niettemin nog vaag, doordat ons vanwege de staking in de nieuwsvoorziening van Aneta niet precies bekend is wat zich tevoren heeft afgespeeld.

Uit Parijs wordt gemeld, dat daar de voorbereidingen worden getroffen voor de vredesconferentie die aanstaande Maandag begint. Natuurlijk zal eerst de President van Frankrijk een openingswoord uitspreken en dan zal men de procedure moeten vaststellen.

Over de Algemene Vergadering der Verenigde Naties welke op 23 September bijeen moet komen in New York wordt ook al gesproken. Het is te voorzien dat deze bijeenkomst zeer interessant zal worden. Behalve de veto-quaestie die door Australië op de agenda is gebracht, wordt thans gemeld, dat ook de Palestijnse quaestie ter sprake zal worden gebracht.

Over de bomaanslag in het King David Hotel te Jerusalem heeft Premier Clement R. Attlee van Groot-Brittannië in het Lagerhuis een verklaring afgelegd, waaruit een zekere bitterheid spreekt. Attlee noemde deze terreurdaad „waanzinnig" en sprak over de onderhandelingen, die thans in Londen gevoerd worden om tot een regeling voor Palestina te komen.

Op de tweede dag na de geslaagde Boliviaanse opstand keert de rust terug in het land. De lijken van den President en zijn trawanten zullen worden begraven. De banken en zaken gaan weer open en men is druk bezig met het herstel van telefoon- en lichtkabels, de reorganisatie van de politie en de benoeming van nieuwe autoriteiten.

Tenslotte komt uit Nederland het bericht, dat de mogelijkheid bestaat, dat bij het begin van het nieuwe leerjaar in September de nieuwe spelling zal worden ingevoerd. Het ware inderdaad te wensen, dat er eindelijk klaarheid kwam in de spellingsquaestie, aangezien er op het ogenblik geen uniformiteit bestaat.

Psychologisch achtergronden van het conflict Indonesie-Nederland.

door

K. H. A. HIDDING.

Na de uitvoerige psychologische beschouwing van Prof. Dr. P. M. van Wulfften Palthe over de huidige toestand op Java in ons blad van 24 Juni jl. troffen wij een artikel van K. H. A. Hidding aan in „De Opdracht" onder bovenstaande titel. Het leek ons interessant dit stuk ook op te nemen, te meer daar ons gebleken is dat er voor het stuk van Professor Palthe nogal belangstelling bestond. — Redactie Amigoe.

In moeilijke omstandigheden zoekt de mens naar een verklaring van de situatie, die hem vreemd en duister is. Hij verlangt een helder inzicht in wat zich om hem heen voltrekt, want hij verdraagt het niet te blijven staren tegen een blinde muur, die alle [illegible] spelen, en van de samenhang der gebeurtenissen, kan hem een inzicht geven, dat licht werpt op de achtergrond er van en dat bevrijdend werkt.

De gebeurtenissen, die thans in Indonesië plaats grijpen, dragen in hoge mate zulk een problematisch karakter. Behoorlijke figuren, die voor de bezetting belangrijke posities innamen en tevens overtuigde nationalisten waren, zonder non-coöperatief te zijn, uiten zich thans op een volstrekt negatieve manier over het Nederlandse bewind. Zo schrijft een eertijds gematigd man als Dr. Moelia, veregenwoordiger der Christen-Indonesiërs in de Volksraad, in de eerste nummers van Pantja Raja, naar aanleiding van de Dominion Status.

„Het versleten en verrafeld pakje van 1854 past een volk, dat al vrij is als het onze, niet meer, hoe het ook in onderlinge samenwerking opgelapt zou worden. Daarom zullen wij, als men soms van Nederlandse zijde met de Dominion Status komt aandragen, dit op de meest besliste manier afwijzen".

En een inleidend artikel voor Pembangoen, een nieuw cultureel blad dat voorlopig onder leiding staat van den bekenden litterator Takdir Alisjahbana, den vroegeren leider van de Poedjangga Baroe (De Indonesische „Nieuwe Gids"), uit zich als volgt:

„Hier gaapt als een wijde kloof het verschil van opvatting tussen ons en het Nederlandse volk, dat ons volk tientallen en honderdtallen van jaren uitgezogen en onderdrukt heeft en dom en zwak gehouden, met negering der menselijke rechten, en dat ook nu weer het leven van ons volk tracht te overheersen.

Wij sluiten allerminst de ogen voor de vele belangen van het Nederlandse volk hier, maar deze moeten alle behartigd worden zonder het verlicht van het Indonesische volk op zelfbestuur in samenwerking met de gehele wereld te bekorten".

Op zichzelf zijn dit tegenwoordig allerminst bizondere uitingen in pers en radio. Het opvallende ervan ligt geheel in het feit, dat zij van personen afkomstig zijn, die tot voor kort zulke absolute oordelen zeker niet geveld zouden hebben. Om dit te begrijpen, moet men het psychologisch effect kennen van de capitulatie van Nederlands-Indië op zeer velen, aan wie als een plotselinge openbaring de zwakheid van Nederland met één slag duidelijk werd.

De indruk hiervan was oneindig groter dan die van de bezetting van Nederland zelf twee jaar eerder. Hier herhaalde zich nu a.h.w. onder de ogen van de mensen zelf de nederlaag van Rusland tegen Japan uit het begin dezer eeuw, maar nu direct en op oneindig groter schaal. En hiermede viel de suprematie van het Westen, die eeuwen lang als een axioma gegolden had.

Hoe groot die val was voor het gevoel van vele Indonesiërs, waarin inferioriteitscomplexen mede een grote rol speelden, is moeilijk te peilen, maar men zal de invloed hiervan niet gauw overschatten. Natuurlijk komt hier dan de Japanse propaganda nog bij, die, al was zij op zichzelf niet zo bekwaam, [illegible] tuatie, speciaal bij de jongere generaties.

Hoe de grote massa van het volk de Japanse maatregelen op economisch en sociaal gebied en het met voeten treden van adat en cultuur ook als een ramp onderging, zelfs dit alles kon niet opwegen tegen het effect van zijn aanvankelijke overwinning. In zulke bewogen dagen treedt er een verenging van het bewustzijn op, waarin men a.h.w. de ogen sluit voor wat men niet zien wil, terwille van de ene alles te bovengaande ervaring: de bevrijding van de vreemde, Westerse overheersing. Dit zijn gevoelens van collectieve aard, waaraan slechts weinigen zich kunnen onttrekken, en die met één slag alle nuchtere zin voor de werkelijkheid te niet doen.

Dit alles spiegelt zich duidelijk af in een boek van N. St. Iskandar, een zeker niet onverdienstelijke auteur, die een roman schreef, een gebruikelijke liefdesgeschiedenis, in bezettingstijd Tjinta Tanah Air (vaderlandsliefde), die in 1945 nog een herdruk beleefde.

De ondergrond hiervan is dit zelfde gevoel van bevrijding en dankbaarheid voor de „sfeer van gemeenschappelijke welvaart van Groot-Oost-Azië". Hierdoor zien de hoofdpersonen van dit boek alles in een zeer eenzijdige belichting; zij zijn blind ook voor de meest in het oog springende wandaden en onwaarachtigheden van Nippon en verheerlijken overal daar een geest van vernieuwing, waar een nuchtere blik niets ziet dan chaos en demoralisering.

Het zou niet juist zijn de inhoud van dit werk en van vele dergelijke verhalen geheel op rekening te schrijven van de vrees voor de Japanse knuppel of voor ander geweld. Want, in dit werkje althans, is een niet te loochenen spontaneiteit, al is het nog zo tendentieus en al staat het litterair gesproken zeker ten achter bij vroeger werk van dezen auteur. Het is alles een uiterst naïeve verheerlijking van de opstanding van een nieuwe geest, niet alleen in de jeugd, met hun Keibodan en Seinendan, maar overal in het sociale leven, in de opvoeding, de handelsmoraal, en op zovele andere gebieden, waar zich nu het Westers bederf niet meer kan laten gelden.

Voor een goed begrip hiervan, moet men wel in het oog houden, dat de essentiële tegenstelling de-

mocratie-dictatuur hier zeker nooit dezelfde betekenis en waarde kan hebben als in het Westen daar de geschiedenis en het karakter dezer maatschappij dit niet toelaat.

De democratie is een zuiver Westers cultuurproduct, hoewel in wezen ook universeel, en tevens een in het Westen ook lang nog niet verwezenlijkt ideaal. Dit gaat echter terug op de geestelijk machten, die tientallen eeuwen lang op de Westerse cultuur een zeer bepaald stempel hebben gedrukt en de geestesgesteldheid daar hebben beïnvloed.

Weliswaar hebben deze ideeën zich over de gehele wereld verbreid, maar in een Oosterse sfeer hebben zij onmogelijk nog wortel kunnen schieten en dus ook niet in die mate de mentaliteit en de maatschappij kunnen bepalen.

Hun waarde en betekenis valt dan ook gemakkelijk in het niet tegenover de zoveel directer en concreter gevoelens van ras en bloed, die altijd en overal op nog weinig critische geesten zulk een invloed oefenen door hun instinctmatig, naturalistisch karakter.

Waar dit het geval is, is elk objectief oordeel uitgesloten, en kan men slechts op één wijze, s.h.w. door een bepaald, star raam, de werkelijkheid van het verleden, het heden en de toekomst beoordelen. In het oude is dan in het geheel niets meer goed en al het nieuwe is de openbaring van een eeuwenlang onderdrukte menselijkheid, die nu eerst tot haar recht kan komen.

Zelfs het zeer markante feit, dat de nationalistische aspiraties nooit een schijn van een eerlijke kans op verwezenlijking zouden hebben onder een dictatoriaal bewind belette velen niet om toch deze aspiraties al zo goed als verwezenlijkt te zien, waardoor ze uiteraard zeer versterkt werden. Geen onderdrukking van Formosa en Korea, geen misdaden in Mantsjoekwo of China begaan konden deze voorstelling van zaken logenstraffen of corrigeren, tenzij bij de enkelen, die zich achteraf, hielden of bij de velen, die zo op de materiële nood van hun leven zijn gericht dat de politiek hen niet raken kan.

Deze aspiraties nu ontplooiden zich ten volle, toen ook de Japanse banden geslaakt konden worden door de overwinning der Geallieerden. Toen vergat men Groot-Oost-Azië en beriepen zich overwinnaars om zonder meer de eigenmachtig geproclameerde, volstrekte onafhankelijkheid erkend te krijgen.

Het eens zo zwak gebleken Nederland was en is de zondebok, die de woestijn moet worden ingestuurd. En ook zij, die vroeger wel iets van Nederland verwachtten en nooit over ons beleid zulk een negatief oordeel gesproken zouden hebben, vertonen nu de zoëven genoemde radicale wijziging in hun houding en opvattingen. Mede is dit verklaarbaar uit het feit, dat de vroegere gevoelens natuurlijkerwijs altijd ambivalent van aard waren. Bij een dergelijke, onpersoonlijke en gecompliceerde verhouding toch als in een koloniale wereld bestaat, konden zij moeilijk gebaseerd zijn op een absolute trouw en volstrekt vertrouwen.

Doch niets verkeert zo gemakkelijk in haat en afkeer als juist dergelijke ambivalente gevoelens van vertrouwen en sympathie. In zulke biezondere omstandigheden van massapsychologische aard slaan vooral deze gemakkelijk in hun tegendeel om, speciaal bij catastrofale tegenslagen en teleurstellingen.

Iets dergelijks kan men opmerken, als men van het terrein der gevoelens overgaat naar dat van het denken, voorzover deze zich dan laten scheiden.

Zoals op de plotselinge en felle ervaring van de zwakheid van Nederland bij velen de absolute verwerping van het oude bewind volgde, zo vindt men eenzelfde absolutheid bij de oordelen, die men velt en bij het denken in het algemeen. Dit geldt althans voor zeer velen, die zich in de huidige omstandigheden tot de leiding geroepen gevoelen en wellicht in veel mindere mate van hen, die nu op de achtergrond moeten blijven, maar die op een nieuwe basis wel gaarne zouden samenwerken, daar hun sentiment minder onstabiel en minder overheersend is.

Eerstgenoemden kunnen nu echter alleen maar denken volgens de tegenstelling zwart-wit, voorzover zij tenminste naar hun uitlatingen beoordeeld willen worden. Want er ligt inderdaad een wereld van verschil tussen de uitspraken van een „Sjahrazad" in de onlangs bij de Bezige Bij te Amsterdam verschenen „Indonesische overpeinzingen", en de beweringen, die de met hem identieke St. Jahrir, Drs. Hatta en hun geestverwanten thans via radio en pers ten beste geven. En in hoeverre moet men helaas twijfelen aan de werkelijke actualiteit van dit werk, dat overigens den schrijver en de uitgevers tot

opvattingen is Nederland beurtelings ingedeeld, op grond van zijn koloniale politiek, bij het fascisme van Duitsland en Japan in tegenstelling tot de werkelijk democratische staten; of bij het kapitalisme van Engeland en Amerika, in tegenstelling tot Rusland, waarbij de democratie dan wel moet blijven rusten. Dat de democratie en het socialisme, als de op het economische leven practisch toegepaste democratie, in de Westerse cultuur zeer krachtige en dynamische factoren zijn naast andere, negeert men volkomen ten behoeve van het imperialisme, dat dan weer dienst doet als het enige, allesverklarende karakteristicum, dat gelijkelijk geldt voor Amerika, Engeland, Frankrijk en Nederland.

Een dergelijke schematiserende denkwijze duidt behalve op onwil op een tekort aan ervaring en experiment. Het zijn de verleidingen van het te algemene, abstracte denken, waarvoor enkelingen en volken, die hiermede, in zijn moderne vorm althans, pas in aanmerking zijn gekomen, regelmatig bezwijken.

Uiteraard is het abstraherende denken in de niet-Westerse wereld niet onbekend en evenmin heeft het in de moderne wereld uitsluitend de leiding, omdat altijd naast de abstractie de concrete ervaring van het gegevene volstrekt onmisbaar is.

Maar wel is het in deze tijd voor het Oosten nog een factor van revolutionnaire betekenis, die de bron is van geestelijke verwarring en onrust. De mensheid leert uit ondervinding, en zo herhalen zich in nieuwe vormen in de geschiedenis altijd dezelfde fouten en vergissingen, eenzijdigheden en misverstanden. Daarom blijkt overal de magische kracht van de leuze zo sterk, waar een min of meer primitieve denkstructuur, met haar geloof aan de bezwering en de formule, overheerst. Bij de nazies was dit evengoed het geval als bij de zg. primitieve volken, die oppervlakkig met de moderne beschaving in aanraking komen. De inhoud dezer leuzen kunnen zij uiteraard niet als historisch gegroeide verschijnselen beoordelen, maar ze aanvaarden ze te gemakkelijk zonder critiek en begroeten ze als de laatste waarheid.

Evenals de natuurkrachten beheerst worden met de handgrepen der techniek, ook door hem, die van de historische en geestelijke achtergrond hiervan niets afweet, zo meent men ook de menselijke en maatschappelijke werkelijkheid met de leuze en het lege begrip, vrijheid, democratie, nationalisme en andere machtig klinkende woorden, te beheersen. Deze woorden komen dan wel niet voort uit de oude magisch-mystische sfeer, maar ze worden er wel gretig in opgenomen, omdat zij er geheel in passen.

Desondanks komt men tot een levensbeschouwing en een wereldbeeld, dat met het oude een schril contrast vormt door zijn overspannen individualistische, dynamische aard, waarin alle geleidelijke overgang en ontwikkeling ontbreken. Alles contrasteert hier in een wereld waar voor overleg geen plaats is, zomin als voor het daaruit voortvloeiend compromis, dat onontbeerlijk is, waar men om een oplossing te vinden, zovele tegenstrijdige belangen tot overeenstemming moet zien te brengen.

Waar men uitsluitend zg. logisch-consequent redeneert, behoeft immers geen oplossing meer gezocht en gevonden te worden, daar deze van te voren vaststaat en als de enig mogelijke onherroepelijk vastligt. Het despotisch imperialisme van de strict logische ratio en van het onfeilbare dogma meent steeds de wereld naar zijn hand te kunnen zetten, alsof er geen andere wil dan de zijne denkbaar ware. Maar de werkelijkheid, die slechts ten dele toegankelijk en beheersbaar is voor het menselijk verstand, beschaamt dit imperialisme, dat bij eigen begrippen en schemata zweert, altijd opnieuw.

Het absolute oordeel en de tegenstelling óf ... óf zijn daarom

die nooit door ervaring wijs worden en leren, dat ook in de geschiedenis de irrationele factoren vaak sterker zijn dan de menselijke theorie, en dat de mens natuurlijk wel zijn zin kan doordrijven, maar dat alles hiermede nog niet uit is.

Vele Indonesische intellectuelen vertonen ook dit type en deze mentaliteit, die zo kenmerkend is voor hun positie tussen twee werelden, de oude en de nieuwe, het Oosten en het Westen. Blijkbaar deert het hun niet, welke consequenties dit alles voor hun volk heeft, daar zij als elke fanatici meer door de leer dan door de werkelijkheid gepreoccupeerd zijn en de wereld vergaan mag als hun „gerechtigheid" maar zegeviert.

Nuchtere realiteitszin is nodig om door de verblindende schijn van de leuze heen te zien. Maar deze kan niet samengaan met de overheersing van het sentiment en de terreur, die nu eenmaal horen bij een mentaliteit, die elke afwijking als verraad ziet.

Bij Oosterse intellectuelen heeft een ingrijpende structuurwijziging van het geestesleven plaats, die in steeds wijder kring enkeling, gemeenschap en cultuur steeds meer en sneller beïnvloedt. Het is de tragiek van de relaties tussen Oost en West, dat in het verleden het Westen over het algemeen zo heel veel meer belangstelling had voor de materiële dan voor de geestelijke goederen van het Oosten. Hierdoor zijn de aanpassing en vorming van de Oosterse geest nooit bewust genoeg, en gefundeerd op weldoordachte beginselen, geleid.

Daarvoor zou een bezinning op de achtergronden van de cultuur en het geestesleven nodig zijn geweest, die gerealiseerd had moeten worden in een positieve bemoeienis van de overheid met het geestesleven der bevolking, wat een angstvallige neutraliteit niet gedoogde, die hiermede zijn negatieve en destructieve aard getoond heeft.

Deze bezinning dus is nooit principieel genoeg, en zeker niet door de overheid, aangevat, zodat de ontwikkeling op cultureel gebied te veel op haar beloop werd gelaten. Bepaalde, eenzijdige en populaire ideeën bleken vaak de grootste aantrekkingskracht te hebben hoewel zij niet de meest vruchtbare waren voor een gezonde ontwikkeling van de geest.

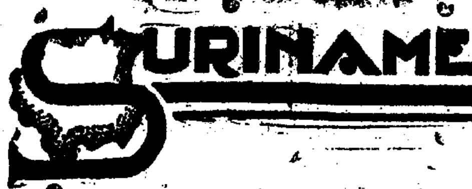
In de vooroorlogse pers vond tientallen jaren lang een typisch 19de-eeuws evolutionisme en een oppervlakkig rationalisme vlotweg ingang, evenals in andere kringen een dogmatische maatschappijbeschouwing van linkssocialistische en communistische strekking, zoals uit de bekende brochure van Sjahrir blijkt.

Deze en andere opvattingen en theorieën konden nooit critisch genoeg verwerkt worden en evenmin werd er die voorlichting gegeven, die voor een behoorlijke ontwikkeling van de maatschappij toch nodig is, wil de Regering een minimum aan vertrouwen van de onderdanen bewaren.

De houding der tegenwoordige leiders van de revolutionnaire, zg. democratische volksbeweging is dus te verklaren uit de wisselwerking van de eigen geestelijke structuur met de geaardheid van de sfeer, waaruit zij voortkomen en waarin zij leven en werken.

Dit alles is allerminst stabiel en constant, maar het is ten zeerste aan allerlei invloeden blootgesteld, zowel van de eigen maatschappij met haar oude collectieve beseffen en sentimenten als van het Westen met zijn geestelijke chaos.

Als de mens een onvoorwaardelijke keuze doen wil, kiest hij, als de sentimenten sterk spreken, meestal het verkeerde. In de onoplosbaarheid van de vraag, wie hiervoor de verantwoordelijkheid draagt, ligt niet in de laatste plaats de tragiek van dit gebeuren, dat zo ontzaggelijk veel leed voor zo heel velen met zich brengt.

WIL SURINAME..... VERKOPEN.

Ingezonden stuk uit de Haagse Post:

O.B.W. de K. te 's-G. schrijft:

Bij het lezen van het artikel „Onze Staatsschuld, een Probleem" vroeg ik mij af, of onder de bestaande omstandigheden de verkoop van Suriname niet een goede oplossing ware. Vroeger is dit denkbeeld reeds meermalen te berde gebracht, doch het heette dan van andere zijde, dat Nederlands nationale eer die verkoop niet toelaat. Thans, bij de hachelijke toestand onzer Staatsfinanciën moet het toch op-

Een andere vraag, die ik aan het bovenstaande vastknoop, is deze: waarom besluiten de Verenigde Naties niet om alle kunstschatten in Duitsland in beslag te nemen en deze bij wijze van schadevergoeding te verdelen onder de door de oorlog ernstig getroffen landen. Bij die vorm van schadevergoeding behoeven de moffen geen boterham minder te eten. Bovendien hebben barbaren geen aanspraak op kunstschatten. Ik weet wel, dat Nederlands aandeel financieel geen zoden aan de dijk zou zetten, maar de musea zouden er wel bij varen, wat voor ons land grote en blijvende culturele betekenis zou hebben.

NAAR SURINAME.

Het Zeister Zendingsbestuur heeft twee van zijn leden, namelijk zijn voorzitter, Ds. P. M. Legêne en Ds. B.J.C. Rijnders, voor een inspectiereis naar Suriname afgevaardigd, mede in verband met de aanstaande Kerkconferentie te Paramaribo in October.

In verband met de afwezigheid van den voorzitter, zal de vice-voorzitter, Ds. H. M. Bielke, zijn plaats in het zendingsbestuur innemen.

NAAR NEDERLAND.

Met de Boissevain zijn de volgende passagiers van de C.P.I.M. en C.S.M. naar Nederland vertrokken:

Johan van den Berg, Jacomina van den Berg-Rekers, Regina Bergsma-Forsch, Hessel Bergsma, Frits Bergsma, Udo Bergsma, Johanna Boll-Esbeukman, Judith Boll, Branka Erkelens-Fresco, Hetty Erkelens, Jan van Essen, Pieter Faber, Sjoukje Faber-Dorenbos, Bonina Faber, Beatrix Faber, Carla Faber, Maria v.d. Graaff-Braat, Annelie Sipkes, Elly Sipkes, Marijke Sipkes, Marco v.d. Graaf, Edith v. da Graaff, Willem Hagendijk, Adriana Hagendijk-Haggers, Willy Hagendijk, Pieter van Halewijn, Anna van Halewijn-van Manen, Pieter van Halewijn, Jacoba van Halewijn, Anna van Halewijn, Willem van Halewijn, Johanes Kemper, Jan Koreman, Adriana Koreman-Nolten, Korstiaan Kraayenveld, Tannetje Kraayenveld-Daansen, Jan Kraayenveld, Arnold Kreps, Johanna Kreps, Arnold Kreps, Johanna Kreps, Cornelia Kreps, Gerrit Kreps, Antoinette Loos-Renes, Willempje Muyden-Visser, Frieda Muyden, Theodorus Heuvelink, Cornelia Heuvelink-Meyster, Gerardus Plomp, Marie Plomp-Eikmans, Johannes Plomp, Keimpke Ringma, Petronella Ringma-Janssen, Karel Ringma, Peter Ringma, Hermina Ringma, Steven Ringma, Margaretha Ringma, Korneliske Samplonius, Martinus Schreuder, Dirkje Schreuder-Schreuder, Siebe Terband, Willemke Terband-de Heer, Dirk Terpstra, Anni Terpstra-Kloman, Dirk Terpstra, Karl Kloman, Piet Thijssen, Elizabeth B. Tijssen-Bouwman, Lieske Thijssen, Carla Thijssen, Marion Thijssen, Piet Thijssen, Elizabeth Tongeren-Verhaaf, Peter Tongeren, Gerrit Tongeren, Frans Tongeren, Arie van Vliet, Huibertje van Vliet, Arie van Vliet, Floris van Wassenaar, Reinofke van Wassenaar-Walter Reinofke van Wassenaar, Helena van Wassenaar, Jacob Wensvoort Adriaantje Wensvoort, Christina Wensvoort, Jacoba Wensvoort, Hendrika Wijsman, Willekes, Helena Wijsman, Wilhelmina Hagedoorn-de Ruiter, Ronald Hagedoorn, Jacob Hagedoorn, Wilhelmina Hagedoorn.

Sociale Beweging

De moderne sociologie wijst er op, dat men de geest der arbeiders fit moet houden en we kennen directeuren, die als ze zien dat de productie zakt, wat muziek laten draaien door de fabriekshal, om de praestatie weer op te voeren.

De moderne sociologie weet ook, hoe heel het volk van die dagen moet hebben en wijst daarom, om het nut van nationale dagen, we vinden daarom het plan van de St. Thomaskring om 26 Juli tot nationale dag voor Curaçao te verklaren ook sociologisch heel goed bedacht.

Deze week waren er weer wat inwendige moeilijkheden bij de bootwerkers, die dank zij het bestaan van San Telmo en de goodwill der werkgevers, vlot konden worden opgelost. Verheugend was voor ons de mededeling, dat de praestaties der bootwerkers in stijgende lijn zijn.

Een verzoek van de Democratische Unie bereikte ons deze week. Een verzoek om samenwerking. We kennen deze jonge beweging nog maar pas en hebben er nauwlettend acht op geslagen. Het verheugde ons, dat men zich tot ons wendde om samenwerking. Jammer genoeg kennen wij de principen van haar sociale actie nog zeer vaag en samenwerking zonder kennis van principen zal in de practijk wel niet erg vruchtbaar zijn. Misschien kunnen we nog een beginselverklaring verwachten, daar hebben de Curaçaose arbeiders recht op.

Weer kwam er een nieuwe wet, een wet tot regeling van arbeidsconflicten. Een nieuwe aanwinst voor de Curaçaose sociale wetgeving. Nu verhopen we nog o.a. een wet tot regeling van collectieve arbeidscontracten, een wet tot verplichte vacantie voor winkel- en kantoorpersoneel en een ouderdomswet. Men kan de Nederlandse sociale wetgeving ter bestudering nemen, en de wet van Aalberse bv. tot voorbeeld nemen, de wet van 1919.

Naar we vernemen zal de bond voor onderwijzers en onderwijzeressen weer een congres houden in de maand Augustus. Dat geeft bezieling voor de onderwijswereld. We hopen, dat dit achtste congres een groot succes worde.

Het gilde der nieuwe Illegalen trekt uit.

door

GEORGE SEPPEN.

Het pad van het personeel der grensbewaking loopt niet over rozen, terwijl de voetangels en klemmen langs de grenzen vele zijn. Geboren, nagenoeg gelijktijdig met de bevrijding van het Zuiden en aanvankelijk diensten verrichtende in de frontlijn, of althans daar vlak achter, bestaat dit corps uit vogels van velerlei pluimage. Vandaar, dat er slechte grenswachters maar zeker niet minder, goede, geweest zijn en nog zijn. Ontstaan in een fel bewogen tijd, uit improvisatie en prachtig initiatief voortgekomen, aanvankelijk met een schier onuitvoerbare taak en later de vraagbaak der vroegtijdige repatriëring, begon deze Grenswacht haar werk in de letterlijke zin van het woord op een schoen en een slof, om langzamerhand uit te groeien tot een veelomvattend en onmisbaar veiligheidsapparaat aan de randen van ons, zich moeizaam oprichtend, Nederlands territoir in Europa. Nog ternauwernood van de felle roes der vrijheidsvreugde bekomen, snelden jonge en oudere mannen met de bevrijders mee naar onze Oostergrenzen van waar het kolossale destructie-instituut der overrompelende buren vijf jaren vroeger was aangestormd. Rijp en groen werd organiek verenigd.

Enthousiasme en de wil tot actie, losbreken van een te lang geremde vrijheidszin en de drang om eindelijk weer eens iets positiefs te doen, gingen samen en met rukken en schokken, met horten en stoten, kwam de Nederlandse Grensbewaking tot stand.

Zo groeide uit de clan der enkelingen de organisatie van velen, waarbij het kaf niet altijd aanstonds van het koren te scheiden was. De wacht aan de grenzen was weer betrokken, onvolledig, onvolmaakt, ongedegen, vol van tegenstrijdigheden en rammelend als een collectebus, maar toch grotendeels van goede wille en onvermoeid de lasten dragende van een zwaar, een verantwoordelijk en een uiterst ...werk. In het onbestemd domein der ongeregeldheden en in de zwampen van absolute onzekerheid op grensrechtelijk gebied vond de jonge Grenswacht haar weg, ongeschoold en ongeoefend, zonder voorschrift en zonder regelen, zoekend en tastend naar een nieuw begin en daardoor de grote verdienste voor zich veroverend tot de voortrekkers der wederom veldwinnende ordening in een totale anarchie te hebben behoord.

Zo kwamen de eenvoudige Limburgse en Brabantse jongens aan de hun zo terdege bekende grens en zo stonden zij op hun bevrijde bodem, of patrouilleerden met een schier avontuurlijke intentie, in de omgeving van „het Duits"!

Was in de aanvang het werk ter assistentie der stromen repatriandi nagenoeg hoofdzaak, vooral ook, omdat de Ontvangcentra der Repatriëring met die van de bureaux van de dienst der Grensbewaking samenvielen, langzamerhand ebde die stroom af en kwam het probleem van de illegale grensoverschrijdingen meer en meer naar voren. Niet altijd hangt dit laatste samen met smokkelarij en nog steeds vormt dit ongeoorloofd overwippen, om allerlei redenen, een moeilijk vraagstuk.

Tenslotte is onze Oost grens altijd nog een paar honderd kilometer lang en de krimpende personeelssterkte der Grensbewaking laat, buiten de doorlaatposten en aanvoerwegen, grote gapingen open voor de zogenaamde **„groene grens"**, waar smokkelpaden, bosranden en ongebaande wegen de nieuwe illegaal de beste kansen bieden voor heimelijk verkeer. Patrouilleren moge preventief werken, de weinige intensiteit dezer operatie biedt den zondaar bijna altijd een gerede kans.

Waar ook het potentieel van de Dienst der Invoerrechten Accijnzen thans nog niet het vóóroorlogse peil heeft bereikt, is onderlinge samenwerking een eerste vereiste.

Dient de grensbewaking er voor te waken, dat geen ongewenste elementen de Nederlandse gemeenschap binnensluipen, waarbij niet alleen de politieke bezwaren, doch ook redenen van hygiënische aard, een rol spelen en let zij voornamelijk op infiltratie van het individu, de Dienst der Invoerrechten en Accijnzen staat voor de ongelooflijk zware opdracht goederen te weren.

Want niet alleen frauduleuze invoer is van belang maar ongeoorloofde uitvoer niet minder. **Deviezen en nog eens deviezen vormen het devies.**

En wat van de scherpzinnigheid en de gelukkige greep der douaniers verlangd wordt, in een land als Nederland, behoeft geen betoog!

Met betrekking tot de noodzakelijke co-operatie geldt voor **beide instanties, het wakend oog en de helpende hand.** Dat dit laatste niet altijd even vlot en soepel wordt uitgevoerd, zal een ieder begrijpen, die weet, wat het chapiter der ambtelijke wrijvingen betekent in een land, dat vijf lange jaren in de geest van onbetrouwbaarheid, onderling verraad, interne spionnage, en deloyale handelingen, door een in staat van morele verwording verkerenden vijand is vergiftigd.

Met deze wetenschap voor ogen, vraagt men zich wel eens af, hoe het mogelijk is, dat er nog zoveel goeds gebleven is.

Want tegenover de talloze geluiden van corruptie en onbetrouwbaarheid, ook aan de grenzen, staan nog steeds de stille werkers, die wel hun plicht doen, ondanks de enorme verleiding, waaraan zij elke dag bloot zijn gesteld en het is deze categorie van oprechte Nederlanders waarmede de toekomst met een gerust gemoed kan worden afgewacht. Vallen en opstaan, strompelen en struikelen, dat zal de hernieuwde opgang zijn van het ambtelijke apparaat. Maar wanneer men zich terdege indachtig blijft, dat zachte geneesheren stinkende wonden maken, dan zal de rotte plek moeten worden uitgesneden uit het lichaam der Nederlandse overheid, dat — en daarvan zijn wij overtuigd — voor het overige nog gaaf, nog gezond en voldoende vitaal zal blijken te zijn, om een zware en ondankbare taak te volvoeren.

* * *

...Driehonderd vrachtwagens, beladen met groente, razen dag en nacht, per 24 uur, over de grenzen. Driehonderd scherpe controles door I. en A. en Grenswacht, sedert kort met de zo gewaardeerde assistentie van nieuwe leden van het verjongde Corps der Koninklijke Maréchaussée.

Zoeken en tasten in de compact geladen kisten met bloemkool, andyvie, tuinbonen en zo meer. Vijf tot vijftien ton per vrachtwagen. En de chauffeurs hebben haast, want zij krijgen 13 gulden per ton betaald en de route in Duitsland kost enkele dagen. Vlot en vlug bespringen de „witbruine" blauwen de wagens voor een onderzoek en een meer geroutineerde commies van de douane houdt een wakend oog. Onwennig zijn zij nog een beetje en hun vekeersgebaren zijn zonder stoere kracht. Maar ze zijn er weer en het Wapen der Koninklijke Maréchaussée zal er wel wat goeds van maken. Dat is aan de oude blauwen wel toevertrouwd!

Zo gaat het Overschot van Neerlands groente-veilingen over de grens. Verkocht aan de Engelse bezettingszône en ten dele voor de Duitse burgerbevolking in die zône bestemd. Alles via een Regeringscentrale en met uitvoer over een vast punt aan de Duitse grens. Binnen 36 uur ligt de andyvie en de bloemkool in de winkels, nadat ze op de veiling is doorgedraaid.

Fruit, zoals druiven en thans ook tomaten, gaan naar de Amerikanen en deze wagens hebben voorkeur, teneinde niet onnodig in een lange file te staan.

Een chauffeur en een hulpchauffeur mogen de grens overschrijden, maar niks meer. En in Duitsland is het jakkeren, want rustpauzes betekenen diefstal van de inhoud der wagens op grote schaal en afweer is practisch niet mogelijk.

Zo voedt Nederland bij hernieuwing een nabuurvolk, dat onze natie op onmenselijke wijze naar het leven stond.

Maar het leven gaat voort en men fluistert wederom van de verkrijging van Deviezen. Ten minste 50 millioen uit de Nederlandse producten van onze nijvere warmoezerij.

En tenslotte de **verleiding!** Deze is groot, onnoemelijk groot.

De thans overleden Rhodesiasigaretten in Duitsland vijf mark per stuk, Engelse zeven Mark en Amerikaanse 8 Mark, Koffie levert 400 Mark op per pond en wie zijn zogenaamde „eigenteelt-sigaretten" meeneemt die buiten de distributie vallen, kan altijd nog rekenen op Drie Mark.

En dan een lapje stof meenemen voor vrouw of kind, een paar schoenen, een radiotoestel of een andere luxe, die ons ten slotte door diezelfde Duitsers ontstolen werd. Een gouden horloge of een sieraad van edel metaal!

In Venlo surveilleert de politie op de wagens, die naar de grenzen gaan. Koffie, levensmiddelen en sigaretten maar ook Nederlands geld is taboe, maar de geboren smokkelaar, die de Nederlander nu eenmaal is, kan het toch niet laten en zo verdwijnen deviezen uit het land.

In België is de Congo-koffie vrij te krijgen en voor een handigen jongen levert een paar kilo misschien wel een complete auto op!

Met weemoed hebben wij deze week teruggedacht aan die andere groene Grens in het verre Sint Maarten, waar tolbomen verdwenen en douane gebouwen afgebroken zijn. Misschien kan het over enige jaren, althans met onze goede Zuiderburen, hetzelfde zijn.

Wat te denken van een Duitser in één der vele onbewoonbare plaatsen, die u voor één sigaret een vóór-oorlogs origineel Solingen scheermes biedt?

Tussen de groentewagens snellen de gesloten wegtreinen naar het Zuiden, naar Tsjechoslowakije, de route Amsterdam-Praag. Eén der vele denderende bewijzen van dat prachtig bedrijf der Nederlandse Spoorwegen, in samenwerking met van Gend en Loos. Vast personeel en dus meer betrouwbaar, want voor de incidentele is de gang naar Duitsland een unieke gelegenheid.

Een volgend maal een indruk van de overzijde van de groene grens.

Slot.

WAAROM 26 JULI?

De St. Thomaskring schrijft ons:

Er schijnt bij velen nog enig misverstand te bestaan over de door de St. Thomaskring voorgestelde Nationale Feestdag voor Curaçao.

Sommigen menen, dat op 26 Juli het feit van de ontdekking van Curaçao door Alonso de Ojeda zal worden herdacht en gevierd. Dit is evenwel bijzaak. Wat gevierd dient te worden op 26 Juli is de geboortedag van de Curaçaose natie, omdat door de ontdekking van de Curaçaose eilanden feitelijk contact gemaakt werd met de beschaafde wereld en het gevolg van deze ontdekking was dat zich hier lieden vestigden die de grondleggers waren van wat thans de Curaçaose-natie kan worden genoemd.

Het is het ontstaan van ons volk dat wordt gevierd en het doet er daarom eigenlijk weinig toe of de datum van 25 of 26 Juli genomen wordt. De juiste dag maakt weinig verschil doch aangezien de 26e steeds aanvaard is als de ontdekkingsdag wordt dan ook voorgesteld de Nationale Feestdag op de 26e te doen vallen.

De St. Thomaskring is van mening, dat deze dag — de geboortedag van de Curaçaose natie dus — het best voor viering als Nationale Feestdag in aanmerking komt. Het voorstel dat vernomen werd om de vestiging der Nederlandse kolonisten drie eeuwen geleden als zodanig te vieren acht de Kring niet alleen onjuist maar ook niet sprekend tot het Curaçaose volk. Zulk een feestdag zou bijvoorbeeld spoedig in onbruik geraken wanneer Curaçao zijn autonomie zou verkrijgen. Waarom de autonomiedag zelf niet gevierd wordt als Nationale Feestdag (afgezien van de viering ervan als een belangrijk feit) is door de leden van de Kring uitvoerig besproken.

Men zag ervan af omdat 1) de juiste betekenis van deze dag voor Curaçao eerst na verloop van enkele generaties zal kunnen worden gezien 2) zoveel mogelijk de wrijving moet worden vermeden welke bij invoering van deze dag als Nationale Feestdag te voorzien is 3) de Nationale Feestdag niet verbonden moet zijn aan enige politieke groep of bepaalde personen in onze huidige samenleving.

De St. Thomaskring gelooft echter, dat invoering van de Nationale Feestdag thans reeds moet geschieden teneinde het nationaal bewustzijn van de bevolking te bevorderen, hetgeen in het huidig tijdsgewricht slechts verdiepend kan werken. Met het oog op de naaste toekomst acht de Kring dit van zeer groot belang.

Tenslotte wordt nogmaals een beroep gedaan op alle ingezetenen van Curaçao om zoveel mogelijk de invoering van deze Nationale Feestdag van Curaçao te steunen. Laten allen die hier geboren en getogen zijn en zij die zich hier gevestigd hebben en dit land liefhebben op 26 Juli ten minste blijk geven van hun medeleven door de vlag uit te steken.

Men steke deze vlag niet uit omdat de St. Thomaskring dit vraagt of om wie dan ook ter wille te zijn. Men steke deze vlag uit ter viering van de jaardag van deze natie, ter ere van Curaçao!

DE WINKELS GAAN VRIJDAG DICHT.

Het plan van de Sint Thomaskring om de 26e Juli tot Nationale Feestdag te doen uitroepen, heeft enorme bijval gevonden bij de handelaren. Lijsten die aangeboden werden om de zaken te sluiten op Vrijdag aanstaande, werden practisch door allen getekend. Meer dan honderd der belangrijkste zaken doen mee om de eerste viering van Curaçaos Nationale Dag tot een succes te maken. Vrijdag zullen bijvoorbeeld gesloten zijn de firma's S. E. L. Maduro & Sons, de Curaçao Trading Company, Casa Amarilla, Caribbean Sales, de firma Muskus, de firma Marchena Moron, de gehele Herenstraat met uitzondering van Palais Oriental en Julius H. Penha, de gehele Bredestraat (Punda) en de gehele Bredestraat (Otrabanda), de Madurostraat met uitzondering van Bata, de Columbusstraat, de De Ruyterkade enz. De handelaren staan als één man achter het plan. Of de banken ook zullen sluiten kunnen wij op het ogenblik nog niet bevestigen, aangezien de directies nog overleg met elkaar moesten plegen alvorens een beslissing te nemen.

AMIGOE VERSCHIJNT VRIJDAG NIET.

Op de Nationale Feestdag van Curaçao aanstaande Vrijdag zullen de voornaamste nieuwsbladen van Curaçao niet verschijnen. De Amigoe verzoekt dus aan abonnees, adverteerders en anderen om daarmede rekening te willen houden.

UITREIKING DIPLOMA'S.

Hedenmorgen had in het Sint Willibrordus College de uitreiking plaats van de diploma's van het St. Thomascollege door Zijne Hoogwaardige Excellentie Mons. Petrus I. Verriet O.P., Apostolisch Vicarius van Curaçao. Frater Canutus sprak een hartelijk woord, waarin hij zijn tevredenheid uitte over de behaalde resultaten.

Vervolgens voerde ook Zijne Hoogwaardige Excellentie het woord, waarin opgewekt werd trouw te blijven aan het katholiek onderwijs en dat onderwijs ook in het later leven tot uiting te brengen. Monseigneur ried tenslotte aan het contact te bewaren met elkander en met de Paters en Fraters.

GESLAAGD.

Voor de examens voor de Gouvernements Mulo-diploma's, gehouden op Maandag 22 en Dinsdag 23 Juli 1946 in het Departement van Onderwijs en Volksontwikkeling, slaagden de volgende personen.

Geëxamineerd: 30 candidaten; afgewezen: geen; geslaagd: 30.

Voor diploma A: Yvonne Georgina van Ommeren, Mavis Ramona Pietersz, David van der Ree, Anna Maria Ringeling, Olga Isidora Domitilda Römer, Edwin William Crescencio Strick, Johannes Jacobus Schuitemaker, Yolanda del Valie Sabino Gomez, Vilma Maria Santine, Carlo Armand van Sichem, Hada Simon, Edgar Tecla, Sonja Tinge, Antonio Francisco Maria Torres, cvan Axis Vinck, Hildreth Alexander Weerwindt, Nika Romana Vorst, Gladys Otilia van der Weert, Sixto Eugenio de Windt, Mary Winkel, Emma Romanda Winklaar, Georgine Jantine de Wit.

Voor diploma B: Irwin Damasco Provence, Andrew Johnston Rouse, Elisabeth Jantine Hendrika Smidt, René Antonio Römer, Lein Seibald, Maria Regina Sprockel.

Voor het aanv. ex. Wisk. B.: Lilia Maria Martijn.

Voor het Voorbereidend Klerk Examen: N. V. Hoijer.

HET STAATSBESTEL IN WEST-INDIË.

Uit Vrij Nederland:

In het dagblad „Trouw" van 8 Mei jl. las ik, dat een deputatie van de Curaçaose Staten naar Den Haag komt om er een petitie in te dienen tot democratisering van het Curaçaos Staatsbestel, (verantwoordelijke regering, algemeen kiesrecht enz.). Dit wil men langs wettige weg verkrijgen. Enige maanden geleden is hiertoe een schriftelijk verzoek gedaan aan den Minister van Overzeese gebiedsdelen. Deze heeft hierover afwijzend geantwoord. Is dit een vergissing van „Trouw" of heb ik het verkeerd begrepen. Laat ik het hopen. Want anders was Minister Logemann bezig dezelfde politieke blunder te maken als Welter voor de oorlog t.o.v. de petitie Sotardjo. Immers na de afwijzing van deze petitie konden vele nationalisten niet meer geloven in Nederlandse beloften en toen men in 1941 aanstalten maakte de Rijksconferentie bijeen te roepen, was het duidelijk, dat dit onder de invloed der omstandigheden geschied was.

Gelukkig komen nu de loyale Curaçao-ers naar Nederland. Dat regering en parlement nu de kans grijpen mogen, om te tonen, dat Nederland het eerlijk meent. Het zal zowel de verhouding Nederland-West Indië als de verhouding Indonesië-Nederland ten goede komen, wanneer onmiddellijk begonnen wordt met de overgang naar een werkelijk democratisch staatsbestel in de West.

Utrecht K. Boellaarel.

DELEGATIES UIT DE WEST NEMEN AFSCHEID.

Wij lezen in „Het Parool" van 16 Juli:

De besprekingen van de West-indische delegaties met Minister Jonkman zijn uiterst bevredigend verlopen, zei Dr. da Costa Gomez ons. **De punten uit het Curaçaose memorandum zullen, op één uitzondering na in een wetsontwerp worden opgenomen, althans verwerkt, en toegezegd is ook dat met dit ontwerp spoed zal worden betracht.** De delegaties hopen dat binnen enige maanden de wijziging van de West-Indische staatsregelingen tot stand zal zijn gekomen en de democratie op Curaçao en Suriname haar intrede zal doen.

De West-Indische Statendelegaties hebben Zaterdagmiddag de laatste vergadering gehouden ten departemente van Overzeese Gebiedsdelen.

Nadat de vergadering was beëindigd maakten de delegaties, voorafgegaan door Minister Jonkman, haar opwachting bij den Minister-President.

Ten slotte werd den leden een lunch aangeboden waarbij de Ministers Beel, Jonkman en Van Boetzelaer aanzaten.

Vóór hun vertrek naar de West spreken in het Indisch Instituut op Woensdagavond 8 uur de leiders van de delegatie van Suriname en Curaçao F. H. R. Lim A Po, Mr. Dr. da Costa Gomez en voorts Mr. G. J. van Heuven Goedhart, hoofdredacteur van „Het Parool", Mr. N. Pamontjak en de voorzitter van „Ons Suriname" de heer Laret.

GEEN LUIDSPREKERS MEER OP STRAAT.

Naar wij vernemen heeft de Procureur-Generaal een verzoek van de St. Thomaskring afgewezen om met luidsprekers op straat propaganda te maken voor de Nationale Feestdag en de bevolking aan te sporen op die dag de vlag uit te steken. De Procureur-Generaal voerde als argument aan, dat de laatste maal vele handelaren en anderen geklaagd hebben over het lawaai dat door de luidsprekers gemaakt werd en hij niet wenst dat een gewoonte zal worden gemaakt van het voeren van propaganda op deze wijze. Nu dit precedent geschapen is zal het dus afgelopen zijn met het voeren van propaganda door middel van luidsprekers.

Kerkgeschiedenis van Curaçao.

1742 - 1776

door

PATER W. M. BRADA O.P.

De namen der mensen zijn over het algemeen namen van heiligen (tegenwoordig schijnt Curaçao niet meer te weten, dat het een uitdrukkelijk verlangen is van de kerk, dat men bij het Doopsel christelijke heiligennamen kiest) doch soms zien we namen die ons echt Papiament in de oren klinken b.v. Tenchi. Tenchie en verder ook Techi. Deze naam komt nog voor op Bonaire en is afgeleid van Celestijn. Wie weet meer te vertellen over dezen apostel van Curaçao?

Het ging maar niet aan om deze mensen te dopen en ze verder zonder geestelijke zorg te laten. Bij zijn vertrek van Curaçao laat Pater Salas dan ook een priester op het eiland achter nl. Salvator de Guebarza, die tekent als „Apostolisch missionaris” en die dus een opdracht schijnt gekregen te hebben van een bisschop.

Misschien van de Bisschop van Caracas, waaronder Curaçao nog altijd viel.

Uit het verdere verloop der geschiedenis zien wij ten minste dat deze priester bekend is bij den Bisschop van Caracas.

Twee eeuwen geleden is dit alles geschied en wij kunnen zeggen, dat dit werk door God gezegend is. Menselijk kan men bang zijn en vragen, hoe het mogelijk is in geen drie maanden een duizend mensen zodanig te onderrichten, dat zij weten wat het Doopsel betekent. Men dient echter niet uit het oog te verliezen, dat deze mensen en in het land, waar ze vandaan kwamen en op Curaçao herhaaldelijk zijn aangesproken door de priesters. Altijd waren er priesters op Curaçao, die juist deze mensen hun beste krachten wijdden.

Zij wisten, dat Gods Zoon stierf voor alle mensen en daarom wat mogelijk was hebben zij voor hen gedaan. Ja boven menselijk hard moeten zij gewerkt hebben.

Niemand kan ons zeggen, hoe die Pater Salas er uit zag, noch weten we precies, waar hij van daan kwam noch waarheen hij ging. Maar hij moet in die drie maanden, dat hij hier was wel een volksbeweging hebben verwekt.

Jammer dat we nog weinig van hem weten.

In het jaar 1744 is er rumoer in de protestantse gemeente inzake gemengde huwelijken. Drs. Rasvelt had een protestant met een katholiek laten trouwen in de kerk (onder dezelfde voorwaarden als de Katholieken stellen). Ook door gemengde huwelijken werd dus de kerk op Curaçao verzwakt.

Van 17 Januari 1745 tot 8 Juli 1745 was hier fr. Salvator de Guebarza Miss. Apost. van 12 Juli 1745 tot 12 Juli 1746 was hier Michael Martinus Rcland Clerici Presb. Over deze laatste twee priesters kunnen wij gelukkig meer vertellen. 30 Juli 1745 moet genoemde Guebarza zijn huis uit en mag hij niet meer als priester optreden, dit alles op last van den gouverneur zelf. Waarom?

In een verzoekschrift van 8 November 1745 van dien anderen priester Roldan, zien wij hem genoemd „Een oproerige geest” en dit meent Roldan te kunnen bevestigen met het getuigenis van den bisschop van Caracas (Venezuela) onder wiens rechtsmacht Curaçao eigenlijk nog viel.

De Bisschop was toen Juan Garcia Abadiano. Roldan verlangt niets minder, dan dat men hem van het eiland zette. Hij wil dus dat de gouverneur nog verder ga. De gouverneur willigt het verzoek in. Doch 2 Februari 1746 komt er een grote menigte in de hete middag om 2 uur klagen bij den fiscaal van Schagen: er was rust onder Roldan, maar nu is die Guebarza weer teruggekeerd en (nu komt het punt waar het geschil over liep) „hebbende zich redelijk bemind gemaakt bij de mulaten en negers, die ledematen zijn van deze gemeente, deszelve in zijn predicatiën verheffende alsof zij met de blanken gelijkgesteld moesten worden”.

Guebarza kiest dus de partij der mulaten en negers, opkomend voor hun recht. Een aantijging van hem tegen de zeden van Roldan wordt weerlegd. Geen der blanken verzekert men nog eens, stemt in met de negers. Men klaagt verder, dat als dat hier zo doorgaat er geen Nederlandse Priester op Curaçao wil komen; men verwacht er één „in het kort” (wie was dat?)

Er zal bloed stromen, hebben de zwarten gezegd, zij eisen afstand van Roldan, ze hebben Roldan al het huis uitgejaagd; met een ladder wist hij te ontvluchten; ze hebben de sleutel meegenomen. De gouverneur antwoord met een plakkaat, beschermt Roldan en waarschuwt weer. Was het medelijden bij Guebarza, dat hem het lot der verdrukten zo deed aantrekken?

Een rekening werd aangeboden (schuldbrief) uit naam van Roldan, doch de handtekening bleek vervalst. Wat hier van te denken? We weten het eerlijk niet: In 1747 waren er ook conflicten „oproer” volgens request van kerkmeesters Maart 1756. Dit kan slaan op de ruzie onder Roldan, of Meresetz, waarover hieronder.

Na het conflict over de rechten der landskinderen in de jaren 1745 en 1746, waarmede wij besloten, zien wij op 4 April 1747 een Pater Charles Jozef Montault de Meresetz, die beloven moet zich alleen met het geestelijke te bemoeien. Deze man raakt in weer andere moeilijkheden verwikkeld; hij had een collecte gehouden, wat niet naar de zin was der Heren Kerkmeesters. Men kan niet aan de indruk ontkomen dat die Kerkmeesters, ook al natuurlijk omdat er soms geen priester was erg vrij optreden; ze verzoeken den Gouverneur niets minder dan de Kerk maar te sluiten totdat „die Hollander” komt. Met beroep op de plakkaten voorschrijvend: „dat hier geen vreemde priesters of paters mogen geadmitteerd worden” (Meresetz was Fransman) vragen ze uitzetting van Meresetz.

Het is toch wel heel wonderlijk, dat Katholieken (17 ondertekenaars) aan den protestantsen gouverneur iets gaan vragen met beroep op de plakkaten tegen hen uitgevaardigd! De gouverneur geeft echter een nieuw reglement van orde en 26 Mei 1747 legt Charles Jozef Montault de Meresetz „gewezenen Franse Priester” (totdat de Hollander hier komt toegelaten) de eed van toelating af. 9 Juli 1747 wordt er een inventaris opgemaakt (weinig sprekend: opvallend veel kelken: 5 stuks).

Op 1 April 1748 wordt de jaarlijkse toelage van Meresetz vastgesteld op 200 pesos.

In deze tijd schenkt een zekere Franciscus de Nies, factoor op Bonaire armengeld (bij legaat van 25 Mei 1746).

In Mei 1747 leggen twee Spaanse priesters de poortersed af: fr. Joseph Morenoen en fr. Joseph Hidalgo. Werkten ze hier? Men bleef van hoger hand Curaçao gedenken, zo zien we in de archieven der Dominicanen sporen van een verzoek aan de Hollands-Belgische Paters om op Curaçao te komen werken. Uit de Registra P. P. Magistrum Generalium 1749 blijkt dat er twee paters gevraagd zijn, door den Nuntius te Brussel (zorgde die verder voor Curaçao?) Frans en Nederlands moeten ze kennen.

De Provinciale Overste sprak van een zekeren Johannes van der Meer uit Curaçao, die zegt niet te weten waarom de Jezuïeten niet verder voor Curaçao zorgen. Veel Spaanse en Franse schepen doen Curaçao aan, vertelt hij. Er zijn 40 Europeanen. Nu is er een vortvluchtig Fransman, die de H. Mis leest (was de Meresetz een ongehoorzaam weggevlucht geestelijke?) Een zekere Pater Longinus, Minderbroeder Miss., van Amsterdam heeft naar Rome geschreven om missionarissen. Geen Minderbroeder echter wil er gaan. Hij, Longinus, sprak met de Westindische Compagnie; nadere inlichtingen worden tegemoet gezien. (Zou de Compagnie zelf behulpzaam willen zijn? Hoe zijn hun daden dan in tegenstelling met de officiële plakkaten?).

De provinciale overste schrijft verder, dat er drie paters klaar staan; hoe moeten ze vertrekken? (brief 17 Mei 1747). Een kapitein Harney vindt het niet nodig, dat de missionarissen op Curaçao Nederlanders zijn.

Verder is er in de correspondentie sprake van een Dominicaan Johannes Ambrosius Garcia O.P. die op Curaçao geweest zou zijn. Dit is een brief van 20 Augustus 1749, doch een brief van 20 December d.a.v. zegt dan in eens: er zijn geen paters hier te vinden zowel vanwege de taalmoeilijkheden als van wege de gezondheid.

Ook voor het jaar 1870 waren er nu en dan wel eens Dominicanen op het eiland Curaçao werkzaam. Curaçao was immers een plaats waar men een boot kon vinden, naar Europa, het was een knooppunt in het wereldverkeer.

Onder de verschillende Dominicanen, die op Curaçao terecht kwamen is er één die het eiland wel onder heel droeve omstandigheden zag.

Tegen het midden van de 18de eeuw waren de Engelsen volop bezig Hollandse en Spaanse schepen in beslag te nemen. Het gedrag dezer kapers lijkt meer openlijk zeeroverij, dan op dat van ordentelijke commissievaarders.

In 1745 waren de Engelsen zo brutaal, dat ze een Spaans schip dat op het Rif vast was gelopen, bewesten van de Haven gewoon kwamen leeg plunderen, ook al werd er gedurig op hen geschoten.

Op één van de boten troffen de Engelsen ook een Spaansen Pater Dominicaan, Johannes Ambrosius Garcia geheten. Ze wisten met dien pater niets beter aan te vangen dan hem maar op Curaçao aan wal te zetten, ze ontstalen hem echter zijn aanstellingsbrieven, doch lieten hem wel zijn habijt. De pater was een lid van de provincie van het H. Kruis, die groep Dominicanen, die de zorg hadden voor Cuba, Jamaica, Porto Rico. De pater was dus misschien onderweg geweest, doch door de Engelsen overvallen.

Pater Garcia zag de nood op Curaçao vertrok met een Brabantsen schipper naar Holland waar hij zich Augustus 1749 bevindt. Aan boord had de Brabantse schipper hem niet willen toestaan de H. Mis te lezen, daar hij geen papieren kon tonen van zijn oversten. Volgens een brief van den provincialen overste aan den generaal vroeg pater Garcia weer naar Curaçao gezonden te worden. Pater Garcia zag Curaçao nooit weerom, daar de generale overste der Orde het maar beter vond, dat hij naar Spanje naar zijn klooster terug ging, daar hij niet goed gezond was.

Het doet sympathiek aan, dat deze man toevallig daar op Curaçao terecht gekomen, zoveel zorg voor het zielenheil van Curaçao aan de dag legt, dat hij zich zelf aanbiedt om daar naar toe gezonden te worden.

De Dominicanen hadden in die tijd in België kloosters en bedienden vandaar uit talrijke staties of wel parochies in Nederland in het geheim zoveel mogelijk, van wege de plakkaten. Voor de zware arbeid schijnen veel krachten nodig geweest te zijn. De enkelen, die toch naar de overzeese missies gingen zullen daar, wel persoonlijk om gevraagd hebben meent de archivaris van de Belgische Dominicanen provincie. Het zou nog meer als een eeuw duren voordat de Hollandse Dominicanen de zielzorg voor Curaçao volledig op zich zouden kunnen nemen.

In verschillende stukken uit het jaar 1750 is een fr. Francisco Gutierrez bekend. In het doopboek noemt deze zich kapelaan (bij Meresetz).

NS KONINKRIJK

SCHERMERHORN OVER NEDERLAND EN DE WERELDPROBLEMEN.

„Begrijpt ons volk eigenlijk wel, wat er in de wereld aan de hand is?” Deze vraag stelde prof. ir. W. Schermerhorn in de rede, die hij onlangs in Den Haag hield voor de Vereniging voor Internationale Rechtsorde.

Spreker verklaarde, dat het waarnemen van het leven en denken van het Nederlandse volk in het jaar na de bevrijding hem tot de overtuiging heeft gebracht, dat de taak van de vereniging: ons volk tot inzicht te brengen omtrent zijn taak en plaats in internationaal verband, hard nodig is. Hij meende te hebben vastgesteld, dat men wel is waar kennis neemt van de nijpende problemen van deze tijd, maar dat men er vrij lauw tegenover staat.

Hij gewaagde van de tegenstellingen en het wantrouwen in de internationale verhoudingen, die na het winnen van de oorlog in snel tempo weder aan de dag zijn getreden. De westerse geest beschikt blijkbaar niet over de middelen om het Russische hart te ontsluiten. Wie de buitenlandse politiek van het afgelopen jaar volgt, kan slechts tot de conclusie komen, dat houding en atmosfeer in sterke mate zijn beïnvloed door de diepe culturele verschillen. Het oog vervolgens richtend op onze ligging in Europa een van de wrijvingsvlakken tussen Rusland en Amerika, betoogde spreker, dat Europa er niet in mag berusten object van machtspolitiek te zijn.

De politiek van België tegenover Nederland is een andere dan na de vorige wereldoorlog. De samenwerking met de Belgische staat, zoals die zich thans bezig is te ontwikkelen, biedt meer kansen en een vrij wat gunstiger perspectief. Aan beide zijden van de grens leeft de overtuiging, dat deze beide landen voorbestemd zijn om met elkaar samen te werken op allerlei terreinen des levens. Het gaat om meer dan alleen maar de vergroting van de politieke eenheid, die ieder land bindt.

De stichting van de economische unie van Luxemburg, België en Nederland, brengt deze landen met de daarbij behorende overzeese gebiedsdelen, in welk staatkundig verband die dan ook mogen worden gebracht, op het gebied van in- en uitvoer, op de derde plaats in de wereld.

Duitsland is voor ieder, die er bij betrokken is, een schadepost geworden. Wij zijn het er over eens, dat er geen gezonde toestand in Europa denkbaar is, zonder dat het Duitse volk opnieuw een bescheiden levensmogelijkheid krijgt.

Wij zijn begonnen met aan te knopen aan de leus: „Le boche payera”.

Toen wij begrepen, dat van geld geen sprake was, hebben wij gemeend, langs de weg van aanhechting van Duitse gebiedsdelen een vergelijkbaar effect te kunnen bereiken. Langzamerhand is het tot ons doorgedrongen, dat reeds alleen zuiver economisch gezien elke belangrijke annexatie op ons land voor lange tijd alleen maar lasten legt. In het onzalige geval, dat overeenstemming tussen Nederland en de anderen omtrent de behandeling van Duitsland achterwege zou blijven, zullen Nederland en België ook in dit geval een plan dienen uit te werken, waarbij West-Duitsland in de economische sfeer van West-Europa wordt opgenomen met de consequenties, die hieruit op staatkundig gebied dienen te worden getrokken. In het geval, dat overeenstemming wel wordt bereikt, zullen wij onze medewerking aan een groot project voor de herbouw van Centraal-Europa niet mogen weigeren, aldus prof. Schermerhorn.

KARDINAAL DE JONG ONTVANGT HOGE ONDERSCHEIDING.

Kardinaal De Jong heeft onlangs naar aanleiding van zijn benoeming door den vorst-grootmeester der souvereine en militaire orde van Malta tot ere- en devotiebaljuw Grootkruis, de tot die onderscheiding behorende versierselen ontvangen.

MINISTER DREES DOOR E.V.C. GEDAGVAARD.

De Eenheids Vakcentrale schrijft aan het A.N.P. het volgende:

Artikel 6 der arbeidsbemiddelingswet verbiedt de openbare organen van arbeidsbemiddeling bij werkstakingen bemiddeling te verlenen bij het plaatsen van werkzoekenden in een bedrijf waar staking of uitsluiting heerst. De Minister van Sociale Zaken, Minister Drees, heeft echter aanwijzingen gegeven dat de gewestelijke arbeidsbureaux alsook de gemeentelijke bureaux voor sociale zaken alle bij hen ingeschreven havenarbeiders moeten doorgeven aan de bij de staking betrokken bedrijven. Arbeiders, die weigeren aan een oproep van dit bedrijf gevolg te geven, worden van de steunregeling en overbruggingsuitkering uitgesloten.

In die soorten arbeidsbemiddeling, waaraan bovendien dwang is verbonden, ziet de E.V.C. een schending van genoemd artikel 6 arbeidsbemiddelingswet. Zij heeft deswege den Staat der Nederlanden en den Minister van Sociale Zaken wegens een onrechtmatige overheidsdaad in kort geding gedagvaard.

Overheid en Spelling.

Wij lezen in de Haagse Post:

Na een met België gemaakte afspraak over de toe te passen spellingsregeling, heeft het toen nog niet demissionaire Cabinet bij de Raad van State om advies een wetsontwerp ingezonden, dat voorschriften op spellingsgebied bevat. Hoe verrassend het misschien ook moge klinken, dergelijke staatsbemoeiing is allerminst nieuw. Onder de Bataafse Republiek vaardigde in 1804, op aansporing van v. d. Palm, zelf toen oud-Agent (Minister) van Nationale Opvoeding, een besluit uit, dat aan zijn kanselarij, aan de daaraan ondergeschikte bureaux, alsmede t.a.v. het onderwijs de Siegenbeekse spelling dwingend voorschreef. Het Wetgevend Lichaam, de Nationale Rekenkamer, het Nationaal Gerechtshof enz. werden uitgenodigd hiertoe over te gaan.

Driekwart eeuw later (1882) besloot de Ministerraad, dat van 1 Januari 1883 af, alle van de Departementen van Algemeen Bestuur uitgaande stukken, zoveel mogelijk in de spelling van de Vries en Te Winkel geschreven zouden zijn, wat ook nog voor de Staatscourant bepaald werd. Het Regerings-voorbeeld bracht de Kamers en de Hoge Raad tot navolging. En op 2 Januari 1883 verzocht de Minister van Koloniën de autoriteiten in Oost- en West-Indië hetzelfde te doen. Via de eisen voor de meeste toelatings- en eindexamens deden practisch de regels van de Vries en Te Winkel haar intree bij het Onderwijs, ofschoon daar algemeen bindende wettelijke of op K.B. berustende voorschriften ontbraken.

Een in 1909 ingestelde, door Dr. Abraham Kuijper voorgezeten staatscommissie moest de vraag van „staatsrecht en regeringsbe'eid” onderzoeken en beantwoorden of, en zo ja, welke taak 's lands overheid met betrekking tot de spellingsquaestie te vervullen heeft. Haar conclusie kwam op het volgende neer. „De regering behoort de door haar aanvaarde schrijfwijze als regel te stellen voor alle Departementen van Algemeen Bestuur, Hoge Colleges van Staat (o.m. het Parlement), Provinciale Besturen, Gemeentebesturen en de onder haar gezag staande Instellingen.” „Het solemnele karakter van de uitspraken der Rechterlijke macht” eist eenheid van schrijfwijze daarin, wat slechts bereikbaar is, als ook zij zich richt naar het voorbeeld der regering. Bij het Openbaar Onderwijs „worde gevolgd de schrijfwijze, die de regering heeft aanvaard” ... voor het bizonder onderwijs gelde als eis een zich voegen naar de regering.

Te verwachten valt, dat het thans bij den R. v. St. liggend wetsontwerp voor alles wat binnen ons staatsbestel, geen eigen, onafhankelijke, positie inneemt, een bindend voorschrift bevat. Daarentegen zal t.a.v. de onafhankelijke rechterlijke macht enz. — ook o.m. voor Oost- en West-Indië — vermoedelijk alleen een uitnodiging gelden der toepassing van de nieuwe regels. Los van de vraag, of deze toejuiching dan wel afkeuring verdient, is de methode ter bereiking van eenheid in de spelling, zeker in alle officiële schrifturen, aanbevelenswaard. Dit vooral ook met het oog op veler al te speelse slordigheid op spellingsgebied. Goed voorgaan van de Bataafse Republiek moge hier goed doen volgen. E.v.R.

R.K. UNIVERSITEIT.

Wetsontwerp ten behoeve van de uitbreiding ingediend.

De Minister van Onderwijs, Kunsten en Wetenschappen heeft bij de Tweede Kamer ingediend een ontwerp van wet tot „afwijking van de termijnen, bedoeld in het tweede lid van artikel 199 van de Hogeronderwijswet, ten aanzien van de R.K. Universiteit te Nijmegen”. Aan de memorie van toelichting is het volgende ontleend:

De Rooms Katholieke Universiteit omvat thans de faculteiten der godgeleerdheid, der rechtsgeleerdheid en der letteren en wijsbegeerte. Hoewel reeds jaren aan de voorbereiding ener vierde faculteit — die der geneeskunde — is gewerkt, laat het zich aanzien, dat de stichting daarvan niet vóór 10 October 1948 — de aanwijzing, als bedoeld in artikel 184 van de Hoger-onderwijswet vond plaats bij besluit 9 October 1923 — haar beslag zal hebben gekregen.

Door de oorlog namelijk staat de universiteit voor zeer grote moeilijkheden. De stad Nijmegen is zeer zwaar gehavend. Het stichten en inrichten van grote gebouwen zal voorlopig wel haast tot de onmogelijkheden behoren. Bovendien moest tijdens de bezetting veel tijd verloren gaan voor uitvoering van plannen en het maken van projecten, terwijl ook thans nog vele onzekere factoren de stichtingsplannen belemmeren.

Het ontwerp van wet kan in de door de universiteit gevoelde behoefte aan een redelijke termijn voor de uitvoering van haar plannen voorzien en geeft zodoende daartoe tijd tot 10 October 1953. De tweede termijn van 25 jaren kan gevoeglijk ongewijzigd blijven.

NIEUWE POGING SAMENWERKING PROTESTANTSE PARTIJEN.

Groep leden der P.v.d.A. richt zich tot A.R. Partij en C.H. Unie.

De volgende personen hebben een openbare brief gericht aan de Anti-Revolutionnaire Partij en aan de Christelijk-Historische Unie:

Mr. Dr. J. Barents, Dr. F. A. de Graaff, Dr. Ph. J. Idenburg, Mr. M. Ch. de Jong, C. Kleywegt, Prof. Dr. H. Kraemer, Ir. W. L. van Lakerveld, Prof. Dr. G. van der Leeuw, Prof. Mr. P. Lieftinck, A. Oosterlee, Dr. C. L. Patijn, Jhr. H. Quarles van Ufford, Mr. S. C. Graaf van Randwijck, Mr. Dr. A. A. van Rhijn, Dr. S. Rozemond, Mr. G. J. Scholten, Jhr. Mr. T. A. J. W. Schorer, N. Stufkens, Mr. K. Vonk, Mr. G. E. van Walsum.

De brief luidt als volgt:

De ondergetekenden zijn mannen, die als belijdende Christenen met volle overtuiging lid zijn van de Partij van de Arbeid. Nu de verkiezingsstrijd voorbij is, gevoelen wij behoefte ons tot U te wenden, daar wij ons verantwoordelijk gesteld weten voor wat voor U en voor ons het hoogste belang is, dat wij kennen, namelijk de plaats en de invloed van het evangelie van Jezus Christus in ons volk. Juist wegens dit gemeenschappelijk bindende punt richten wij ons tot U en achten wij ons ook verplicht ons tot U te richten. Tussen U en ons is in de tijd vóór en na de verkiezingen een diepgaand verschil van inzicht openbaar geworden over de koers, die gekozen moet worden in de grote vragen van politiek en sociaal-economisch beleid, maar vooral over het vraagstuk, welke houding een belijdend Christen ten aanzien van het levensgebied der politiek moet innemen. Het is daarom in het bizonder over dit laatste punt, dat wij ons tot U wenden. Wij menen, dat wij verplicht zijn dit te doen en wel om de volgende redenen.

Ten eerste, omdat bij ons vaststaat — en naar wij hopen en verwachten ook bij U —, dat onze eenheid en verbondenheid in Christus, trots de diepgaandste meningsverschillen, boven elk verschil, welk ook, uitgaat en dat wij ter wille van de gehoorzaamheid aan Christus hieraan vast moeten houden. Niet als een laatste rest van theoretisch erkende, maar practisch werkloze verbondenheid, maar als een werkelijkheid, die ons met gezag oproept elkaar in vruchtbare aanraking te ontmoeten.

Ten tweede: houding en toon, die wij als belijdende Christenen bij het publiekelijk uitstrijden van onze diepgaande verschillen aannemen, laat, naar gelang hij waardig, kleurloos of onwaardig is, op ons volk een invloed ten goede of ten kwade gelden ten aanzien van de waardering van het Christendom als geestelijke kracht. Gij noch wij kunnen ons aan de verantwoordelijkheid daarvoor onttrekken. De enige wijze, waarop wij kunnen zien dat deze publieke strijd mag worden uitgestreden, is die, welke iedere toeschouwer noopt het oordeel te vellen, dat hier waardig, karaktervol, bij de diepte en het gewicht der zaak passend, gestreden wordt. Het is U en ons bekend, dat hieraan in het recente verleden, zowel in gedrukte en gesproken woorden als in daden, zwaar gezondigd is. Dat mag zo niet langer voortgaan, om des evangelies wil niet en om der wille van ons gehele volk niet.

Ten derde: de loop der geschiedenis, die nu, zoals gij zult toestemmen, evenmin omgaat buiten Gods leiding, als in het verleden plaatst U en ons voor de onver[...] biddelijke eis de verhouding van den evangelie-belijder tot de vragen der politiek, der economie en der maatschappij, zoals zij zich in het heden voordoen als christen-staatsburgers opnieuw te doordenken. Als Christenen mogen wij, om Christus' wil en ter wille van ons volk, niet voorbij gaan dit te doen als louter vijandige, elkaar uit de verte bestrijdende groepen, daar dit de zekerste weg is elkaar nooit naar recht en billijkheid te beoordelen en te behandelen en tevens ons volk in steeds groter verwarring te brengen. Wij moeten in gesprek met elkaar komen op de grondslag dat wij van elkaar aannemen, dat ons positiekiezen voortkomt uit de ernstige begeerte werkelijk de bijbelse boodschap te horen, maar dat wij bereid zijn elkaar tot een steeds ernstiger en nauwlettender horen te roepen.

Op grond van het bovenstaande richten de ondergetekenden tot U en tot Uw hoofdbesturen het verzoek in overleg met ons een gelegenheid tot gesprek en ontmoeting te scheppen. Gaarne verwachtten wij hierop Uw antwoord.

KATHOLIEKE VOLKSHOGESCHOOL.

Het bestuur van de stichting Gemeenschapsoord, gevestigd op het landgoed „Drakenburgh” nabij Baarn, alwaar in het aldaar geschapen Katholiek Nationaal Cultuurcentrum de eerste Volkshogeschool op katholieke basis tot stand kwam, mocht dezer dagen van het Hoogwaardig Episcopaat een brief ontvangen, waaruit de volledige instemming van onze Bisschoppen met het streven van de Stichting blijkt.

„Met grote voldoening” aldus deze vererende brief, „hebben de Hoogwaardige Bisschoppen kennis genomen van het initiatief van Uw bestuur, tot het organiseren van katholieke volkshogeschoolweken op Drakenburgh. Zij zijn U daarvoor zeer erkentelijk.”

Bovendien wordt in deze brief goedkeuring gehecht aan het initiatief van de Stichting om na gevoerd overleg, in samenwerking met andere betrokkenen de instantie te vormen, welke zal functionneren als centrale voor het gehele katholieke volkshogeschoolwerk in Nederland. Deze zal zo spoedig mogelijk in het leven worden geroepen, waartoe personen uit de onderscheiden diocesen zullen worden uitgenodigd.

VAN RIEBEECK ALS ROMANHELD.

Willem van Iependaal heeft een glorie-periode uit de dagen van de Oostindische Compagnie beschreven in zijn nieuwe werk „Op Last van Heren Zeventien” (uitgave Arbeiderspers, Amsterdam).

Hij verwerkt daarin hoofdzakelijk de avontuurlijke levensgeschiedenis van Jan van Riebeeck, die met zijn eerste aanstelling als onder-chihurgijn op het stoerschip „Het Hof van Holland” zijn leven in dienst van de Compagnie begint, om tenslotte als Gouverneur voor de Compagnie aan de Kaap de Goede Hoop de grondlegger van de Europese beschaving te worden.

Het is een goed doorleefd, stijlvol geschreven boek; de sfeer van de tijd waarin de geschiedenis zich afspeelt is prachtig getroffen — bedachtzaam en toch vastberaden godsdienstig en toch krijgshaftig rauw; niet stotend, maar toch ook de werkelijkheid en de hardheid, van het avonturiersleven niet verdoezelend.

HANDSCHRIFT VAN HOOFT ONTDEKT.

Dr. C. C. de Bruin, leeraar aan het Marnix-gymnasium te Rotterdam, heeft in de universiteits-bibliotheek te Amsterdam een handschrift van P. C. Hooft ontdekt bevattende „Virgilius eerste boeck van Aenaeas int rymeloos (vertaald)”.

Dr. de Bruin houdt zich thans bezig met de transcriptie van dit handschrift. De uitgever A. A. M. Stols te 's-Gravenhage zal zowel de reproductie van het origineel als een letterlijke uitgave van de tekst in eerste druk het licht doen zien.

INBRAAK IN KATHEDRAAL VAN REIMS.

In de nacht van Dinsdag op Woensdag is ingebroken in de Kathedraal van Reims. De dieven hebben o.m. facsimiles gestolen van juwelen en kronen van enige Franse koningen, die naar zij dachten, van goud waren.

Daar de voornaamste kunstschatten waren opgesloten in een brandkast in de sacristie zijn deze behouden gebleven.